

13 MELLANKOMMUNALA FRÅGOR

13.1 ARBETSMARKNAD

Orust är i hög grad beroende av arbetsmarknaderna i framförallt Göteborgs-, Stenungssunds- och Uddevallaområdena. Sammanlagt pendlar drygt 3 000 Orustbor till arbete i andra kommuner (de flesta till Göteborgsområdet) och över 1 000 personer pendlar in till Orust. De flesta av inpendlarna kommer från grannkommunerna Stenungsund, Tjörn och Uddevalla.

Den omfattande pendlingen gör att Orust, liksom Stenungsund och Tjörn, räknas till Göteborgs lokala arbetsmarknad, LA (som beräknas efter pendlingsstatistik).

13.2 HANDEL

Vid beskrivning av detaljhandeln i ett område brukar man använda måttet försäljningsindex. Försäljningsindex relaterar verklig omsättning till beräknat försäljningsunderlag, d.v.s. det belopp som invånarna totalt förväntas handla för (beräknat efter genomsnittet i riket). Det innebär att ett index på 100 motsvarar försäljningen i riket. Ett lågt försäljningsindex kan bero på att kommuninvånarna handlar i grannkommuner, medan ett högt kan bero på ett inflöde av kunder från andra kommuner.

Försäljningsindex för dagligvaror i Orust kommun år 2005 var 106. Det såldes alltså något mer i de lokala dagligvarubutikerna än vad som motsvarade Orustbornas beräknade försäljningsunderlag. Detta beror på turismen och de fritidsboende, som ger den lokala handeln ett välbehövligt tillskott.

När det gäller sällanköpvaror var index 79 år 2005. Utan turister och sommarboende hade försäljningsindex troligen varit lägre. Många Orustbor gör en stor andel av sina inköp av sällanköpvaror i andra kommuner. Framst är det Torp köpcentrum i Uddevalla kommun, Stenungstorg och Göteborgsområdets stora utbud som tar köpunderlag från Orust. Detta fenomen kan sägas ha både en positiv och en negativ sida. Positivt är givetvis att Orustborna har tillgång till ett brett varuutbud i stora centra på relativt nära håll. Samtidigt innebär detta att förutsättningarna att bygga upp ett lokalt centrum med brett varuutbud minskar i takt med att de omgivande köpcentrumen byggs ut. Framförallt kan detta påverka utvecklingsmöjligheterna för Henåns Torg.

13.3 KOMMUNIKATIONER

Det stora pendlingsberoendet gör Orust starkt beroende av goda kommunikationer med fastlandet. Tjörnbröolyckan 1980 visade hur sårbar kommunen är om av någon anledning förbindelserna med fastlandet sätts ur spel.

Kommunen ser den föreslagna broleden norr om Svanesund som mycket viktig, både ur beredskapssynpunkt och som ett sätt att förbättra förbindelserna söder- och österut. En sådan broförbindelse bör också ansluta direkt mot E6 och vidare mot Lilla Edet. Kommunen är överens med Stenungsunds kommun om det lämpligaste läget för en ny broförbindelse.

13.4 TRANSPORTER AV FARLIGT GODS

På Hakefjorden och Halsefjorden transporteras en stor mängd farligt gods till och från den petrokemiska industrin i Stenungsund och även till och från Uddevalla hamn. Skulle en olycka inträffa och skadliga ämnen komma fria, är risken stor för framtida miljömässiga skador men också för skador på liv och egendom. För att höja beredskapen och minska risken för skador bör en riskanalys för transportverksamheten utföras i samråd med berörda grannkommuner.

13.5 SJÖFARTENS OLJEUTSLÄPP

På Skagerrak bedrivs en mycket omfattande internationell sjöfart. Trots olika åtgärder förekommer oljeutsläpp från denna som med strömmar och vind förs in mot Orust kust och skärgårdsområden. Risken för ekologiska skador och skador för friluftslivet motiverar stora saneringsinsatser varje år.

För att minska skadorna för miljön är det angeläget att berörda kommuner och organ samverkar i syfte att upprätthålla en god beredskap.

13.6 ELDISTRIBUTION

Huvudmatningen till Orust sker idag via en 130-kV ledning som kommer in till Orust vid Djurnäs norr om Svanesund. Ledningen går vidare till transformatoranläggningen i Härleby. Det har framförts ett önskemål från elföretagen att i framtiden förbättra matningen mot Orust med ytterligare en 130-kV ledning från Lysekil. Ledningen är tänkt att dras mot Orust över Gullmarn, Bokenäset och Kalvön. Uddevalla kommun har motsatt sig den föreslagna ledningsdragningen med hänsyn till berörda områdets stora naturvärden.

Ledningen har inte redovisats i denna översiktsplan. Kommunens uppfattning är att om det bedöms nödvändigt att i framtiden utföra ledningen så får sträckningen närmare preciseras vid koncessionsprövningen i samråd med berörda kommuner och länsstyrelsen.

13.7 VATTEN OCH AVLOPP

Orust och Uddevalla har fört diskussioner om att koppla samman de båda kommunernas vattenförsörjningssystem. Detta bl.a. för att höja beredskapen för att klara en god vattenförsörjning även om delar av någon kommuns anläggning skadas eller förorenas. Ledningen är tänkt att dras från Henån mot Slussen och vidare därifrån över fjorden mot Uddevalla.

Vindön har en relativt komplex bebyggelsesituation med många varierande enskilda avloppsanläggningar. Även när det gäller vattenförsörjningen är situationen ansträngd. På sikt kan det vara en möjlighet att lösa VA-problematiken genom en anslutning till Uddevallas anläggning.

Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp fram till Skåpesund skapar förutsättningar att ansluta bebyggelse även på Tjörnsidan (Askeröarna och bebyggelsen på södra sidan om Skåpesund) till kommunalt VA.

13.8 NATURVÅRD - HAVSMILJÖ

Säkerställandet av Natura 2000-området ”Strömmarna” är en mellankommunal fråga som berör Lysekil, Orust och Uddevalla.

Kommunerna Kungälv, Tjörn, Stenungsund, Orust och Uddevalla bedriver ett gemensamt projekt under namnet ”8 fjordar”. Projektets syfte har i den inledande fasen varit att kartlägga miljösituationen i Byfjorden, Havstensfjorden, Kalvöfjorden, Halsefjorden, Halsefjordena och Älgöfjorden.

13.8 REGIONALA SAMARBETEN

Den enskilda kommunens beroende av omvärlden har ökat och kommer sannolikt att fortsätta öka. Det ökande omvärldsberoendet skapar ett ökat behov av regional samverkan inom allt fler områden. Orust är en del av Västra Götalandsregionen. Kommunens utveckling är därför också i hög grad beroende av hela regionens utveckling och framtida konkurrenskraft.

Orust har för närvarande ett formaliserat samarbete med Stenungsund och Tjörn (STO-samarbetet). Samarbetet inom Västra Götalandsregionen sker ofta genom Fyrbodals kommunalförbund, som Orust tillhör.

Orust har sin naturliga regionala anknytning söderut mot Stenungsund och Göteborgsområdet och tillhör Göteborgsregionens lokala arbetsmarknad. Kommunen avser därför också på sikt att söka anslutning till Göteborgsregionens kommunalförbund (GR).

Företaget Södra Bohusläns Turist AB, som ägs av ett antal företag i branschen, marknadsför kommunerna Orust, Stenungsund, Tjörn och Kungälv som turistmål.

Som ett steg på vägen mot miljömålet ”ett hav i balans och en levande kust och skärgård” har kommunerna Uddevalla, Orust, Stenungsund, Tjörn och

Kungälv genomfört ett gemensamt projekt i syfte att ge en samlad bild av miljösituationen i fjordområdet innanför Orust och Tjörn. Projektet namnet är "8 fjordar".

Projektets inledande fas har varit inriktad på att kartlägga situationen i fjordarna. I fortsatta etapper kommer arbetet att bli mer åtgärdsinriktat.